

ผลของการเสริมสร้างพลังอำนาจโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยต่อความเป็นอิสระแห่งตนและ
ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ

พันโทหญิง ศิริพร พูนชัย

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-420-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**EFFECTS OF EMPOWERMENT BY HEAD NURSES ON PERSONAL AUTONOMY
AND JOB SATISFACTION OF STAFF NURSES**

Lt.Col. SIRIPORN POONCHAI

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration**

Program in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-420-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการเสริมสร้างพลังอำนาจโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยต่อความเป็น
อิสระแห่งตนและความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ

โดย

พันโทหญิง ศิริพร พูนชัย

สาขาวิชา

การบริหารการพยาบาล

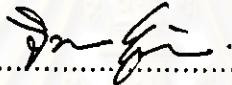
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อาจารย์ ดร. สุกัญญา แสงมุกข์

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

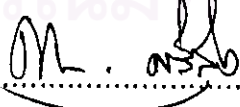

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พนิดา ดามาพงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร. สุกัญญา แสงมุกข์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ศรีสุข)

ศิริพร พูนชัย, พันโทหญิง: ผลของการเสริมสร้างพลังอำนาจโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยต่อ
ความเป็นอิสระแห่งตนและความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ. (EFFECTS
OF EMPOWERMENT BY HEAD NURSES ON PERSONAL AUTONOMY AND
JOB SATISFACTION OF STAFF NURSES) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์,
อ.ที่ปรึกษาร่วม : อ.ดร.สุกัญญา แสงมุกข์, 125 หน้า. ISBN 974-334-420-9.

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเป็นอิสระแห่งตนและ
ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ ก่อนหลังการเสริมสร้างพลังอำนาจโดยหัวหน้าหอผู้ป่วย กลุ่มตัวอย่าง
คือ พยาบาลประจำการจำนวน 22 คน เป็นกลุ่มทดลอง 11 คน และกลุ่มควบคุม 11 คน ในกลุ่มทดลองมีการ
เสริมสร้างพลังอำนาจโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยในการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นเวลา 4 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมมีการปฏิบัติ
งานตามปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 5 ชุด ซึ่งสร้างโดยผู้วิจัย ได้แก่ คู่มือการเสริมสร้างพลังอำนาจโดย
หัวหน้าหอผู้ป่วย แบบวัดความรู้การเสริมสร้างพลังอำนาจ แบบวัดการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจโดย
หัวหน้าหอผู้ป่วย แบบวัดความเป็นอิสระแห่งตนของพยาบาลประจำการ และแบบวัดความพึงพอใจในงานของ
พยาบาลประจำการ เครื่องมือทุกชุดผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ค่าความเที่ยง
ของแบบวัดทั้ง 4 ชุด เท่ากับ .84 , .92 , .73 และ .89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที

ผลการวิจัย ที่สำคัญ คือ

1. ความเป็นอิสระแห่งตนของพยาบาลประจำการ ก่อนและหลังการได้รับการเสริมสร้างพลัง
อำนาจโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกัน
2. ความเป็นอิสระแห่งตนของพยาบาลประจำการ หลังการได้รับเสริมสร้างโดยหัวหน้าหอผู้ป่วย
เป็นเวลา 10 สัปดาห์ สูงกว่าก่อนการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ ก่อนและหลังการได้รับการเสริมสร้างพลัง
อำนาจโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยทันที และก่อนและหลังการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นเวลา
10 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกัน

ภาควิชา ...คณะพยาบาลศาสตร์.....
สาขาวิชา...การบริหารการพยาบาล.....
ปีการศึกษา.....2542.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4177589336 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD : EMPOWERMENT / PERSONAL AUTONOMY/ JOB SATISFACTION

SIRIPORN POONCHAI, LIEUTENANT COLONAL: EFFECTS OF EMPOWERMENT BY HEAD NURSES ON PERSONAL AUTONOMY AND JOB SATISFACTION OF STAFF NURSES. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D., THESIS COADVISOR : SUKUNYA SAENGMOOK, DNSc., 125 pp. ISBN 974-334-420-9

The purposes of this quasi-experimental research were to compare personal autonomy and job satisfaction of staff nurses before and after using empowerment by head nurses. Research subjects consisted of 22 staff nurses who were equally divided into one experimental group and one control group. Nurses in the experimental group worked with their head nurse using the empowerment program which composed of nursing conferences and group process activities for 4 weeks.

Five instruments, developed by the researcher, were an empowerment manual, a test for knowledge on empowerment and three questionnaires which were designed to measure empowerment, personal autonomy, and job satisfaction. These tools were tested for content validity. The internal reliability of a test and three questionnaires were .84, .92, .73 and .89, respectively. Statistical techniques which were used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test.

Major results were as followed :-

1. There was no significant difference between the personal autonomy of staff nurses before and after being empowered by their head nurse, for 4 weeks.
2. The personal autonomy of staff nurses after being empowered by their head nurse for 10 weeks, was significantly higher than that before being empowered. at the .05 level.
3. There was no significant difference between the job satisfaction of staff nurses before and after being empowered by their head nurse for 4 weeks and for 10 weeks.

ภาควิชา ...คณะพยาบาลศาสตร์.....
สาขาวิชา...การบริหารการพยาบาล.....
ปีการศึกษา.....2542.....

ลายมือชื่อนิสิต..... น.น. ทวีระ อรุณ จินตนา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... จินตนา อรุณ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... จินตนา อรุณ.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ จินตนา ยูนิพันธุ์ และอาจารย์ ดร.สุกัญญา แสงมุข ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ซึ่งให้คำชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องและให้กำลังใจ ขอขอบพระคุณ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. พนิดา ดามาพงศ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ศรีสุข กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อคิดในแง่มุมต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการวิจัยในโอกาสต่อไป และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านดังรายนามปรากฏในภาคผนวก ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลอานันทมหิดล กองการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือ ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ที่อนุญาตให้ทำการทดลอง ขอขอบคุณหัวหน้ากลุ่มงาน การพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำการทุกท่านในหอผู้ป่วยพยาบาลอายุรกรรม 4 และอายุรกรรมอุบัติเหตุ 6 ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการทดลองจนสิ้นสุดกระบวนการ ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุนทุนบางส่วนในการวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้จะสำเร็จมิได้ หากไม่ได้รับความรัก ความเข้าใจและความช่วยเหลือ จาก พ.อ.บุญยรักษ์ ต.ช. บุญยโรจน์ ต.ญ. นวรัตน์ และ ต.ญ. อกนิษฐา พูนชัย ความดีและประโยชน์ที่เกิดจากการวิจัยนี้ ขอมอบแด่บุพการี บุคคลในครอบครัวและคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้ความช่วยเหลือเสมอมาจนสำเร็จการศึกษาครั้งนี้

พันโทหญิง ศิริพร พูนชัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
1.3 เหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้.....	9
2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
3.3 การทดลองและการประเมินผลการทดลอง.....	64
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
5. สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	87
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	87
5.2 การอภิปรายผลการวิจัย.....	92
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	94
รายการอ้างอิง.....	95

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือและผู้ช่วยวิจัย..... 103
ภาคผนวก ข	ตารางการเสริมสร้างพลังอำนาจของพยาบาลประจำการ และกิจกรรม การเสริมสร้างพลังอำนาจโดยหัวหน้าหอผู้ป่วย..... 104
ภาคผนวก ค	เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการ ทดลอง..... 109
ภาคผนวก ง	สถิติที่ใช้ในการวิจัย..... 121
ประวัติผู้วิจัย.....	125

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	จำนวนและร้อยละกลุ่มตัวอย่างของพยาบาลประจำการ จำแนกตามสถานที่ปฏิบัติงาน อายุ ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา และการศึกษาเพิ่มเติม...	73
2.	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความเป็นอิสระแห่งตนของพยาบาลประจำการ กลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล.....	75
3.	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล	76
4.	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล เป็นรายด้าน.....	77
5.	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความเป็นอิสระแห่งตนของพยาบาลประจำการกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง.....	78
6.	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง	78
7.	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง เป็นรายด้าน.....	79
8.	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยของพยาบาลประจำการกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง.....	80
9.	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยของพยาบาลประจำการกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง เป็นรายด้าน.....	81
10.	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยของพยาบาลประจำการกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง.....	82
11.	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยของพยาบาลประจำการกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง เป็นรายด้าน.....	83

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1.	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	53
2.	สรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	71

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย